

Результати експериментальної перевірки системи підготовки майбутніх учителів фізичної культури до використання засобів артпедагогіки у педагогічній діяльності

Ніжевська Т.В.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди

Анотація:

Мета: Дослідження присвячено пошуку шляхів покращення якості професійної підготовки майбутніх учителів фізкультури. **Матеріал:** в експерименті брали участь 436 студентів і 29 викладачів. **Результати:** встановлено, що готовність майбутніх учителів фізичної культури до використання засобів артпедагогіки у професійній діяльності досягається через реалізацію відповідної блочної системи підготовки. Така система забезпечує засвоєння студентами: теоретичних основ артпедагогіки; оволодіння артпедагогічними вміннями в навчальній і квазіпрофесійній діяльності; набуття практичного досвіду застосування артзасобів під час проходження педагогічної практики в школах. Встановлено, що система підготовки майбутніх учителів включає такі три блоки: концептуально-цільовий; знаньево-процесуальний; контрольовано-коригувальний. **Висновки:** рекомендовано в роботі використовувати такі критерії готовності студентів до застосування артзасобів у педагогічній діяльності: мотиваційно-аксіологічний, когнітивно-дієвий, особистісно-рефлексивний.

Ключові слова:

вчитель, фізична культура, артпедагогіка, професійна підготовка, структура, система, підготовка.

Нижевская Т.В. Результаты экспериментальной проверки системы подготовки будущих учителей физической культуры к использованию средств артпедагогической деятельности. **Цель:** Исследование посвящено поиску путей улучшения качества профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры. **Материал:** в эксперименте участвовали 436 студентов и 29 преподавателей. **Результаты:** установлено, что готовность будущих учителей физической культуры к использованию средств артпедагогической в профессиональной деятельности достигается через реализацию соответствующей блочной системы подготовки. Такая система обеспечивает усвоение студентами: теоретических основ артпедагогической; овладения артпедагогическими умениями в учебной и квазіпрофессиональной деятельности; приобретения практического опыта применения артсредств во время прохождения педагогической практики в школах. Установлено, что система подготовки будущих учителей включает следующие три блока: концептуально-целевой; знаниево-процесуальный; контрольно-корректирующий. **Выводы:** рекомендовано в работе использовать такие критерии готовности студентов к применению артсредств в педагогической деятельности: мотивационно-аксиологический, когнитивно-действенный, личностно-рефлексивный.

учитель, физическая культура, артпедагогика, профессиональная подготовка, структура, система, подготовка.

Nizhevskaya T.V. Results of experimental testing of system of future physical culture teachers' training for art pedagogic means' application in pedagogic functioning. **Purpose:** the research is devoted to seeking of ways to rising of quality of future physical culture teachers. **Material:** in experiment 436 students and 29 teachers participated. **Results:** it was found that readiness of future physical culture teachers for application of art pedagogic means in professional functioning is achieved through realization of appropriate block system. Such system ensures mastering by students of the following: theoretical principles of art pedagogic; mastering of art pedagogic skills in teaching and quasi professional functioning; acquiring of practical experience of art means' application in period of pedagogic practice at schools. It was also determined that training system of future teachers includes the following three blocks: conceptual-target, knowledge-procedural; control-correcting. **Conclusions:** it is recommended to use such criteria of students' readiness for application of art means in pedagogic functioning: motivation-axiological, cognitive-active, personality's-reflexive.

teacher, physical culture, art pedagogic, vocational training, structure, system, training.

Вступ.

На сучасному етапі суспільного розвитку дедалі більшої актуальності набуває забезпечення всебічного виховання підрастаючого покоління. Результативність цього процесу значною мірою залежить від якості професійної діяльності вчителів фізичної культури. Предмет «Фізична культура» є одним із небагатьох шкільних предметів, які викладаються учням упродовж усього періоду їхнього навчання в школі, що підтверджує значну роль і провідне місце фізичної культури у формуванні всебічно розвинутої особистості, укріпленні та збереженні її здоров'я.

У такому сенсі проблема покращення якості професійної підготовки вчителів фізичної культури набуває сьогодні особливої актуальності. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є забезпечення готовності студентів фізкультурних спеціальностей до використання засобів артпедагогіки у майбутній педагогічній діяльності.

Науковцями досліджено певні аспекти порушеної проблеми [2, 12, 14, 15, 17, 18], проте необхідно констатувати, що підготовка майбутніх учителів фізичної

культури до використання засобів мистецтва в педагогічній діяльності не була темою окремого педагогічного дослідження.

Мета, завдання роботи, матеріали і методи.

Мета дослідження – експериментально перевірити систему підготовки майбутніх учителів фізичної культури до використання засобів артпедагогіки у професійній діяльності.

Гіпотеза дослідження полягає у припущенні, що готовність майбутніх учителів фізичної культури до використання засобів артпедагогіки у професійній діяльності досягається через реалізацію відповідної блочної системи підготовки. Така система забезпечує засвоєння студентами: теоретичних основ артпедагогіки; оволодіння артпедагогічними вміннями в навчальній і квазіпрофесійній діяльності; набуття практичного досвіду застосування артзасобів під час проходження педагогічної практики в школах.

Організація дослідження: для перевірки правильності висунутого в процесі дослідження припущення було проведено педагогічний експеримент. Експеримент проводився впродовж 2009 - 2012 рр. на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди та Харківської державної акаде-

мії фізичної культури. Для проведення експерименту було створено експериментальну (217 осіб) й контрольну (219 осіб) групи студентів. До експериментальної роботи було також залучено 29 викладачів.

В експериментальній роботі використовувалися такі критерії готовності студентів до застосування артзасобів у педагогічній діяльності: мотиваційно-аксіологічний, когнітивно-дієвий, особистісно-рефлексивний. Також відповідні показники. Експеримент включав три етапи: констатувальний, формувальний і контрольний.

На констатувальному і контрольному етапах експерименту використовувалися наступні методи дослідження: спостереження за навчальною діяльністю студентів; анкетування (з використанням авторської анкети, анкети Н.Ю. Сергєєвої для вивчення ставлення студентів до мистецтва, анкети Н.Ю. Сергєєвої для проведення експрес-діагностики результативності занять з підготовки до використання артзасобів); тестування (з використанням авторського тесту для діагностики знань студентів про основи артпедагогіки, «шкали оцінювання стверджень» Н.Ю.Сергєєвої) [13]; діагностика за допомогою використання методики діагностики рівня емпатійних здібностей (В. Бойко) [11]; методика діагностики полімотиваційних тенденцій «Я-концепції» особистості Н. Шумакової [18]; методики «незакінченого речення» для діагностики стану мотивів студентів; метод експертного оцінювання.

На констатувальному етапі експерименту було встановлено, що рівні вказаної готовності у студентів експериментальної й контрольної груп суттєво не відрізнялися між собою. Причому ці рівні були недостатніми для ефективного здійснення в майбутньому педагогічної діяльності.

На формувальному етапі в експериментальній групі впроваджувалася розроблена блочна система підготовки майбутніх учителів фізичної культури до використання артзасобів у професійній діяльності. Експериментальна робота охоплювала аудиторні заняття. Також педагогічну практику студентів і їхню позааудиторну діяльність.

Оволодіння студентами мотиваційно-ціннісним компонентом вищезначеної готовності передбачало забезпечення усвідомлення ними педагогічного потенціалу артзасобів, розвитку їхньої мотивації щодо оволодіння цими засобами. Також формування ціннісного ставлення до розвитку фізичної культури учнів на основі використання творів мистецтва. Для цього застосовувалися різні методи й форми роботи. Зокрема в процесі педагогічної взаємодії зі студентами обговорювалися різні актуальні проблеми артпедагогіки. Розкривалися педагогічні можливості застосування артзасобів в урочній і позаурочній діяльності вчителя фізичної культури. Для майбутніх учителів організовувалися культпоходи до театрів і музеїв, відвідування виставок живопису, спортивних змагань і свят. Це дозволяло забезпечити отримання молодими людьми емоційно-естетичної насолоди від творів мистецтва, краще розуміння сили впливу мистецтва

на особистість. Крім того, на цьому етапі експериментальної роботи проводилися зустрічі з фахівцями в галузі артпедагогіки: з учителями-новаторами, які широко застосовують артзасоби на уроках фізичної культури. Для активізації мотивації щодо оволодіння цими засобами студентам надавалася можливість відвідати уроки цих учителів у школі. Також на практиці переконалися у високій дієвості творів мистецтва як засобів педагогічного впливу.

Опанування когнітивно-функціонального компонента готовності до використання артзасобів у професійній діяльності передбачало засвоєння майбутніми фахівцями необхідних знань і груп умінь. З метою формування у студентів артпедагогічних знань стратегічного рівня та відповідних аналітичних умінь лекційні й семінарські заняття збагачувалися відповідним матеріалом артпедагогічної спрямованості. Зокрема на заняттях обговорювалися питання про сутність артпедагогіки, роль і місце мистецтва в розвитку особистості, основні переваги застосування артзасобів у педагогічній діяльності. Крім того, проводилися позааудиторні заходи з окресленої проблеми.

З метою забезпечення оволодіння студентами артпедагогічними знаннями й аналітичними вміннями комплексного рівня на заняттях проводилися: бесіди, диспути, «вербальні дуелі», «кружлі столи», вікторини, усні журнали, заочні подорожі на відповідну тематику. Крім того, студенти отримували інформацію про підготовлені зібрання музичних творів, збірки репродукцій, записи певних художніх творів, різного виду дидактичні мультимедіаматеріали для школи.

На практичних заняттях студенти також опанували знання локального рівня про можливість застосування комплексів артзасобів під час викладання в школі конкретних тем на заняттях із фізичної культури. Також у позаурочній роботі зі школярами. Крім того, на цих заняттях відбувалося формування в студентів артпедагогічних умінь локального рівня. Це проводилось за допомогою застосування таких методів і форм роботи: художньо-спортивних вправ, ділових і рольових ігор; комплексів вправ з аеробіки, шейпінгу тощо; художньо-фізкультурних практикумів; артпедагогічних тренінгів; художньо-спортивних конкурсів, вистав, свят; конкурсів педагогічної майстерності. Слід також відзначити, що під час проходження педагогічної практики студенти проводили уроки та позакласні заходи із застосуванням різних комплексів артзасобів. Це дозволило їм набувати практичний досвід їх застосування у педагогічній діяльності. Наприклад, у межах проведення експериментальної роботи студенти організовували з учнями початкової школи музично-спортивні вистави за мотивами відомих казок.

Вищевказані методи й форми роботи активізували також засвоєння студентами особистісного компонента готовності до використання артзасобів у професійній діяльності. Це передбачало формування в них відповідних професійно-особистісних якостей: креативності, артистизму, емпатійності, рефлексивності. Також забезпечення адекватності самооцінки сфор-

мованості цих якостей. Крім цього, для підвищення адекватності цієї самооцінки студенти залучалися до складання різних видів портфоліо.

У контрольній групі формування в студентів вищевказаної готовності відбувалося за допомогою використання традиційних для вітчизняних педагогічних вишів методів і форм організації освітньої діяльності студентів.

Результати дослідження.

На основі зіставлення різних поглядів фахівців [1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10,] визначено, що структура готовності вчителів фізичної культури до використання артзасобів у професійній діяльності включає такі елементи: мотиваційно-ціннісний, когнітивно-функціональний й особистісний [19].

У свою чергу на основі врахування висновків науковців [3, 16] зроблено висновок про те, що система підготовки майбутніх учителів фізичної культури до використання артзасобів у професійній діяльності як різновид педагогічної системи включає такі три блоки: концептуально-цільовий (теоретико-методологічні засади дослідження, мета й завдання вищевказаної підготовки, принципи її здійснення), знаннєво-процесуальний (зміст підготовки на стратегічному, комплексному й локальному рівнях, методи й форми його реалізації) і контрольно-коригувальний (здійснення контролю за станом і поточними результатами цього процесу, а також проведення за необхідністю коригувальних процедур) [20].

Для визначення вірогідності результатів педагогічного експерименту було застосовано критерій Пірсона.

Досліджені параметри виміряні за шкалою порядку, яка має три рівні: високий, середній, низький ($c = 3$). Значення статистики $T_{експ}$ обчислюється за формулою:

$$T_{експ} = \frac{1}{N_1 N_2} \sum_{i=1}^3 \frac{(N_1 Q_{2i} - N_2 Q_{1i})^2}{Q_{1i} + Q_{2i}}$$

де N_1 – кількість студентів експериментальної групи;
 N_2 – кількість студентів контрольної групи;
 Q_{1i} і Q_{2i} – кількість студентів, які знаходяться на

певному рівні вказаного виду готовності: на високому ($i = 1$), середньому ($i = 2$), низькому ($i = 3$) в експериментальній і контрольній групі відповідно.

Для рівня значущості $\alpha = 0,05$ і кількості ступенів вільності $\nu = c-1 = 2$ критичне значення статистики $T_{кр} = 5,99$. Відмінності у розподілах студентів експериментальної й контрольної груп за рівнями готовності до використання засобів артпедагогіки є статистично значущими ($p < 0,05$).

Аналіз наведених у таблиці 1 узагальнених результатів експериментальної роботи дозволяє зробити висновки про те, що за всіма визначеними критеріями й показниками в студентів експериментальної групи було зафіксовано більш суттєві позитивні зміни в готовності до використання артзасобів у професійній діяльності ніж у студентів контрольної групи.

Дискусія.

Розрізнені ідеї про можливості використання засобів мистецтв у педагогічному процесі школи висловлювались науковцями в різні часи [2, 3, 9, 13, 15]. Проте в останні роки інтерес учених до цього питання помітно зріс. Незважаючи на багаторічний розвиток артпедагогічних ідей, сам термін «артпедагогіка» було вперше використано в 1997 р. в навчально-методичному посібнику «Принципи арттерапії й артпедагогіки в роботі з дітьми та підлітками» (автори Ю. Шевченко й А. Крепиця). Однак широке поширення це поняття отримало тільки після опублікування праці «Артпедагогіка и арттерапия в специальном образовании» [2]. Вченими досліджувались різні аспекти порушеної проблеми, однак підготовка майбутніх учителів фізичної культури до використання засобів мистецтва в педагогічній діяльності не була темою окремого дослідження.

В процесі роботи над окресленою проблемою нами було уточнено критерії і показники рівнів готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання засобів артпедагогіки у професійній діяльності, розроблено і експериментально перевірено блочну систему відповідної підготовки.

Таблиця 1

Узагальнені дані про рівні готовності студентів до використання засобів артпедагогіки у професійній діяльності

Рівні готовності	Експериментальна група (n=217)		Контрольна група (n=219)	
	констатувальний етап	контрольний етап	констатувальний етап	контрольний етап
1	2	3	4	5
високий	6,9 % (15 студентів)	23,8 % (52 студентів)	6,7 % (15 студентів)	8,9 % (19 студентів)
середній	40,8 % (89 студентів)	65,4 % (142 студентів)	41,4 % (90 студентів)	44,5 % (98 студентів)
низький	52,3 % (113 студентів)	10,8 % (23 студентів)	51,9 % (114 студентів)	46,6 % (102 студентів)

Висновки.

Експериментальною реалізацією розробленої системи доведена її ефективність. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в можливості їх використання у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, підвищенні кваліфікації педагогічних кадрів, під час створення підручників і навчально-методичних посібників, при написанні курсових, магістерських і дипломних робіт.

Вдячності.

Дослідження виконано згідно з темою науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Підвищення ефективності навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх і вищих навчальних закладах» (РК № 1–20019U004104).

Конфлікт інтересів.

Автор заявляє, що не існує ніякого конфлікту інтересів.

Література

1. Ажиппо О. Ю. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах (теоретичний і методичний аспекти) / О. Ю. Ажиппо. – Х. : Цифрова друкарня № 1, 2012. – 423 с.
2. Артпедагогика и арттерапия в специальном образовании : учеб. пособ. / [Е. А. Медведева, И. Ю. Левченко, Л. Н. Комиссарова, Т. А. Добровольская]. – М., 2001. – 248 с.
3. Бондаревская Е. В. Педагогика: личность в гуманистических теориях и системах воспитания: учеб. пособие / Е. В. Бондаревская, С. В. Кульневич. – М. – Ростов н/Д : Творческий центр «Учитель», 1999. – 560 с. С. 216.
4. Васьков Ю. В. Концепція (проект) реформування фізкультурної освіти в загальноосвітніх навчальних закладах / Ю. В. Васьков // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту, 2009, №2. С. 40-46.
5. Деминский А. Ц. Научные основы конструирования дидактических моделей тренера-преподавателя к работе в системе образования / А. Ц. Деминский. – Кировоград : Изд-во ГЛАУ, 1998. – 304 с.
6. Демінська Л. О. Міжпредметні зв'язки у процесі професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. О. Демінська. – Луганськ, 2004. – 20 с.
7. Драгнев Ю.В. Творча самореалізація особистості майбутнього вчителя фізичної культури у процесі професійного розвитку/ Ю. Драгнев // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2012. – № 1. – С.158-164.
8. Єфименко П. Б. Педагогічні умови забезпечення різномірної професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / П. Б. Єфименко. – Х., 2002.
9. Железняк Ю. Д. Подготовка специалистов по физической культуре и спорту в системе педагогического образования / Ю. Д. Железняк // Теория и практика физической культуры. – 2002. – № 5. – С. 47-53.
10. Зубченко Л. В. Формування педагогічної творчості майбутнього вчителя фізичного виховання при виконанні творчих педагогічних ігор /Л. В. Зубченко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 8. – С. 44-48.
11. Райгородская Д. Я. Практическая психодиагностика. Методика и тексты : учеб. пособ. / Д. Я. Райгородская – Самара : изд- дом «БАХРАХ-М», 2002. – 672 с.
12. Ротерс Т. Т. Теория и методика развития личности школьника : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.01 / Т. Т. Ротерс. – Луганськ, 2001. – 377 с.

References:

1. Azhippo Olu. *Pidgotovka majbutnix uchiteliv fizichnoi kul'turi do profesijnoi diial'nosti v zagal'noosvitnix navchal'nikh zakladakh* [Training of future physical culture teachers for professional functioning in comprehensive educational establishments], Kharkov; Digital printing N 1, 2012. (in Ukrainian)
2. Medvedeva EA, Levchenko Iu, Komissarova LN, Dobrovolskaia TA. *Artpedagogika i arterapiia v special'nom obrazovanii* [Art pedagogic and art therapy in special education], Moscow; 2001. (in Russian)
3. Bondarevskaia EV, Kul'nevich SV. *Pedagogika: lichnost' v gumanisticheskikh teoriiakh i sistemakh vospitaniia* [Pedagogic: personality in humanistic theories and systems of education], Moscow, Rostov on Don, Uchitel; 1999. (in Russian)
4. Vas'kov IuV. *Koncepciia (proekt) reformuvannia fizkul'turnoi osviti v zagal'noosvitnix navchal'nikh zakladakh* [Conception (project) of formation of physical culture education in comprehensive educational establishments], *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 2009;2:40-46. (in Ukrainian)
5. Deminskij AC. *Nauchnye osnovy konstruirovaniia didakticheskikh modelej trenera-prepodavatelja k rabote v sisteme obrazovaniia* [Scientific principles of construction of didactic models of coach-teacher in educational system], Kirovograd, GLAU; 1998. (in Russian)
6. Demins'ka LO. *Mizhpredmetni zv'iazki u procesi profesijnoi pidgotovki majbutnix uchiteliv fizichnoi kul'turi. Cand. Diss.* [Inter disciplinary connections in vocational training of future physical culture teachers. Cand. Diss.], Lugansk; 2004. (in Ukrainian)
7. Dragniev IuV. *Tvorcha samorealizaciia osobistosti majbutn'ogo vchitelja fizichnoi kul'turi u procesi profesijnogo rozvitku* [Creative self-realization of future physical culture teacher's personality in process of professional progress]. *Pedagogika i psikhologija profesijnoi osviti*, 2012;1:158-164. (in Ukrainian)
8. Iefimenko PB. *Pedagogichni umovi zabezpechennia riznorivnevoi profesijnoi pidgotovki majbutnix fakhivciv fizichnoi kul'turi. Cand. Diss.* [Pedagogic conditions of ensuring future physical culture specialists of different levels. Cand. Diss.], Kharkiv; 2002. (in Ukrainian)
9. Zhelezniak IuD. *Podgotovka specialistov po fizicheskoj kul'ture i sportu v sisteme pedagogicheskogo obrazovaniia* [Training of physical culture and sport specialists in system of pedagogic education]. *Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury*, 2002;5:47-53. (in Russian)
10. Zubchenko L V. *Formuvannia pedagogichnoi tvorchosti majbutn'ogo vchitelja fizichnogo vikhovannia pri vikonanni tvorchikh pedagogichnikh igor* [Formation of future physical culture teacher's pedagogic creativity for pedagogic games]. *Visnik Lugans'kogo nacional'nogo universitetu imeni Tarasa Shevchenka*, 2010;8:44-48. (in Ukrainian)
11. Rajgorodskaia DIa. *Prakticheskaia psikhodiagnostika*.

13. Сергеева Н. Ю. Арт-педагогическое сопровождение профессиональной подготовки будущего учителя : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.08, 13.00.01 / Н. Ю. Сергеева. – Чебоксары, 2010. – 432 с.
14. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Л. П. Сущенко. – К., 2003. – 45 с.
15. Таранова Е. В. Нравственное воспитание дошкольников средствами артпедагогика : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Е. В. Таранова. – Ставрополь, 2003. – 178 с.
16. Шамова Т. И. Управление образовательным процессом в адаптивной школе / Т. И. Шамова, Т. М. Давыденко. – М. : Центр «Педагогический поиск», 2001. – 384 с.
17. Шапошнікова І. І. Персоналізація процесу навчання майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / І. І. Шапошнікова. – Х., 2009. – 263 с.
18. Шумакова Н. Ю. Артпедагогика : гуманизация образования в области физической культуры : моногр. / Н. Ю. Шумакова. – М. : Илекса; Ставрополь : Сервисшкола, 2010. – 308 с.
19. Nizhevska T.V. The Structure of Readiness Future Teacher of Physical Culture to the Use of Artpedagogy in Professional Activities. *Теория та методика навчання та виховання*. 2014; 36: 104-110.
20. Nizhevska T. The system of training of future teachers of physical culture for use of means of art pedagogics in the professional activity. *Slobozhanskyi herald of science and sport*, 2015; 4(48): 66-69. dx.doi.org/10.15391/sns.v.2015-4.012
- Metodika i teksty* [Practical psycho-diagnostic. Methods and texts], Samara, Bahr-M; 2002. (in Russian)
12. Roters T.T. *Teoriia i metodika razvitiia lichnosti shkol'nika. Dokt. Diss.* [Theory and methodic of schoolchild personality's development. Doct. Diss.], Lugansk; 2001. (in Russian)
13. Sergeeva N.Yu. *Art-pedagogicheskoe soprovozhdenie professional'noj podgotovki budushchego uchitelia. Dokt. Diss.* [Art pedagogic support of future teacher's vocational training. Doct. Diss.]. Cheboksary; 2010. (in Russian)
14. Sushchenko L.P. *Teoretiko-metodologichni zasady profesijnoi pidgotovki majbutnikh fakhivciv fizichnogo vikhovannia ta sportu u vishchikh navchal'nikh zakladakh. Dokt. Diss.* [Theoretical-methodological principles of future physical education and sport specialists' vocational training at higher educational establishments. Doct. Diss.], Kyiv; 2003. (in Ukrainian)
15. Taranova E.V. *Nravstvennoe vospitanie doshkol'nikov sredstvami artpedagogiki. Cand. Diss.* [Moral education of pre school children by means of art pedagogic. Cand. Diss.], Stavropol; 2003. (in Russian)
16. Shamova T.I., Davydenko T.M. *Upravlenie obrazovatel'nym processom v adaptivnoj shkole* [Management of educational process in adaptation school], Moscow: Teaching search; 2001. (in Russian)
17. Shaposhnikova I.I. *Personalizaciia procesu navchannia majbutnikh fakhivci z fizichnoi kul'turi i sportu. Cand. Diss.* [Personalization of future physical culture and sport specialists' teaching process. Cand. Diss.], Kharkiv; 2009. (in Ukrainian)
18. Shumakova N.Yu. *Artpedagogika: gumanizaciia obrazovaniia v oblasti fizicheskoi kul'tury* [Art pedagogic: humanization of education in field of physical culture], Moscow: Ilekxa; Stavropol: Service School; 2010. (in Russian)
19. Nizhevska T.V. The Structure of Readiness Future Teacher of Physical Culture to the Use of Artpedagogy in Professional Activities. *Teoriia ta metodika navchannia ta vikhovannia*, 2014; 36: 104-110.
20. Nizhevska T. The system of training of future teachers of physical culture for use of means of art pedagogics in the professional activity. *Slobozhanskyi herald of science and sport*, 2015; 4(48): 66-69. <http://dx.doi.org/10.15391/sns.v.2015-4.012>

Информация об авторе:

Нижевская Татьяна Викторовна; <http://orcid.org/0000-0002-1161-6658>; nizhevski@gmail.com; Харьковский национальный педагогический университет имени Г.С. Сковороды; ул. Артема 29, г. Харьков, 61002, Украина.

Цитуйте цю статтю як: Ніжевська Т.В. Результати експериментальної перевірки системи підготовки майбутніх учителів фізичної культури до використання засобів артпедагогіки у педагогічній діяльності // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2015. – N10. – С. 51-55. <http://dx.doi.org/10.15561/18189172.2015.1008>

Электронная версия этой статьи является полной и может быть найдена на сайте: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive.html>

Это статья Открытого Доступа распространяется под терминами Creative Commons Attribution License, которая разрешает неограниченное использование, распространение и копирование любыми средствами, обеспечивающими должное цитирование этой оригинальной статьи (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ru>).

Дата поступления в редакцию: 16.07.2015
Принята: 19.08.2015; Опубликована: 20.08.2015

Information about the author:

Nizhevska T.V.; <http://orcid.org/0000-0002-1161-6658>; nizhevski@gmail.com; H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University; Artema str. 29, Kharkov, 61002, Ukraine.

Cite this article as: Nizhevska T.V. Results of experimental testing of system of future physical culture teachers' training for art pedagogic means' application in pedagogic functioning. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 2015; 10: 51-55. <http://dx.doi.org/10.15561/18189172.2015.1008>

The electronic version of this article is the complete one and can be found online at: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive-e.html>

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en>).

Received: 16.07.2015
Accepted: 19.08.2015; Published: 20.08.2015